

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 och 19 § i lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 april 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 7 och 19 § i lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel (RP 28/2013 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Satu-Maaria Natunen, justitieministeriet
- tingsdomare Kimmo Vanne, Vanda tingsrätt.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det till lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel fogas bestämmelser om vad som ska ersättas ett vittne såsom ekonomisk förlust. Det föreslås också en ny bestämmelse om att den ersättning som betalas till ett vittne för ekonomisk förlust kan uppgå högst till ett belopp som fastställs genom förordning av statsrådet.

Det föreslås att bemyndigandet att utfärda förordning preciseras. Genom förordning av statsrådet ska det enligt förslaget kunna utfärdas närmare bestämmelser förutom om maximibe-

loppet av ersättningen för ekonomisk förlust även om resor som berättigar till ersättning för resekostnader och grunderna för beräkning av resekostnader samt om beloppet av och grunderna för beräkning av dagtraktamente och logierättning. Genom förordningen ska det också kunna utfärdas närmare bestämmelser om de praktiska förfarandena när bevisningskostnader ersätts och om betalning av förskott.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel (666/1972) föreskriver om vittnens rätt att av statens medel få ersättning för kostnader för resa och uppehälle och för ekono-

misk förlust. För ekonomisk förlust betalas enligt lagen ersättning med högst det belopp som den ersättningsberättigade gör troligt att han eller hon går miste om. I en förordning som utfärdats med stöd av lagen bestäms ett visst maximi-

belopp för ersättningar för ekonomisk förlust. När lagen och förordningen ska tillämpas kan det hända att de sinsemellan är motstridiga i fråga om det högsta ersättningsbeloppet för ekonomisk förlust. Därför föreslår regeringen nu att lagen ändras så att ett vittne i ersättning för ekonomisk förlust ska få det belopp som vittnet gör troligt att han eller hon gått miste om, dock högst det belopp som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Samtidigt föreslås preciseringar av bemyndigandena att utfärda förordning. Sammantaget sett anser utskottet att propositionen är behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Avsikten är enligt propositionen att det efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft utfärdas en förordning av statsrådet där maximibeloppet av ersättningen för ekonomisk förlust justeras så att det motsvarar den nuvarande inkomstnivån. Utskottet anser att justeringen är viktig med hänsyn till att det högsta ersättningsbeloppet enligt utredning senast år 2000 justerades till 350 mark i dygnet och finländarnas inkomstnivå steg med ca 50 procent mellan 2000 och 2011. När maximibeloppet bestäms bör man beakta att en otill-

räcklig ersättning kan påverka viljan att fungera som vittne i rättegångar och den vägen försvåra för domstolarna. Om ett vittne orsakas större ekonomisk förlust än vad som får ersättas med statliga medel, ska han eller hon enligt propositionen fortfarande kunna få en skälig tillskottersättning av den part som döms att ersätta staten kostnader för bevisningen i målet. Rätten till tillskottersättning har dock begränsad betydelse i praktiken, eftersom den bara tillhör en avgränsad kategori vittnen och också målets utfall spelar in. Betalningen till vittnet är dessutom i sista hand beroende av den ersättningsskyldiges betalningsförmåga. Därför anser utskottet att det högsta beloppet om möjligt bör ligga på en nivå som tillförsäkrar vittnet skälig ersättning för den ekonomiska förlusten. Likaså är det viktigt att regelbundet se över det högsta ersättningsbeloppet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 8 maj 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Anne Holmlund /saml
medl. James Hirvisaari /saf
Antti Lindtman /sd
Aino-Kaisa Pekonen /vänst
Jaana Pelkonen /saml
Arto Pirttilahti /cent
Kristiina Salonen /sd

Jani Toivola /gröna
Kari Tolvanen /saml
Ari Torniainen /cent
Kaj Turunen /saf (delvis)
Peter Östman /kd
Johanna Jurva /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.